

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ВИТРАТ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Масленніков Є.І., д.е.н., доцент,
Азаровська Г. В.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

На сьогодні бюджетні установи в Україні мають дуже різноманітну діяльність: державне управління, соціальна сфера, національна оборона, судочинство тощо.

Головна мета діяльності установ полягає не у створенні прибутку, а у досягненні передбачених кошторисами показників, виконання плану, або ж передбачених програмою фінансування завдань і функцій. В бюджетних установах діяльність здійснюється за рахунок державного чи місцевого бюджетів. Основним нормативним документом, який регулює діяльність бюджетних установ, є Бюджетний Кодекс України.[1]

Згідно з ПСБО в державному секторі 135 «Витрати», витрати бюджету – це кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом. До видатків бюджету не належать: погашення боргу; надання кредитів з бюджету; розміщення бюджетних коштів на депозитах; придбання цінних паперів; повернення надміру сплачених до бюджету сум податків і зборів (обов’язкових платежів) та інших доходів бюджету, проведення їх бюджетного відшкодування. [2]

Під терміном «витрати бюджетних установ» також розуміється й те, що це платежі, які не підлягають поверненню, тобто їх не створюють і не компенсують фінансові вимоги. В залежності від діючої класифікації витрат здійснюється побудова їх обліку. Схема класифікації видатків бюджетних установ представлена на рис. 1.

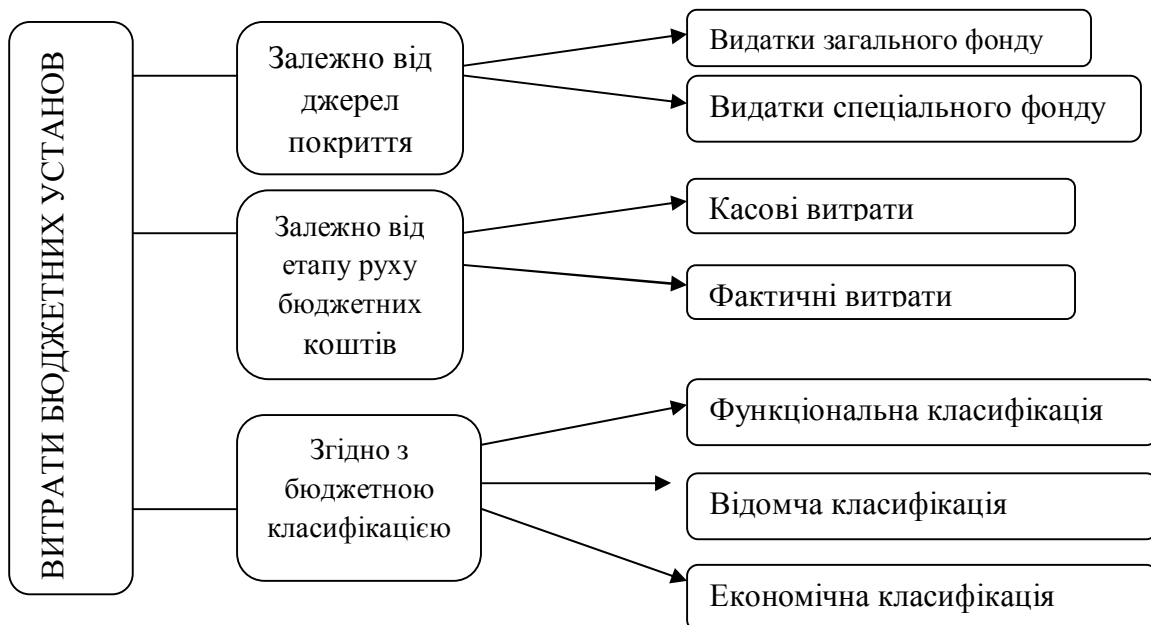

Рис. 1.Класифікація видатків бюджетних установ

Витрати загального фонду – ті, які здійснюються за рахунок загального фонду бюджету та використовуються для виконання основних функцій. Витрати спеціального фонду – мають

спеціальне призначення, підлягають особливому контролю та відіграють найважливішу роль у створенні заходів, що мають переважне значення.

Р. Т. Джоги у своїх роботах наводить визначення касовим та фактичним видаткам. Касовими видатками вважаються всі виплати, здійснені з поточних чи реєстраційних рахунків як готівкою, так і шляхом безготівкових перерахувань. Повернення грошових коштів на рахунки приводить до відновлення, тобто зменшення касових видатків. Основним завданням обліку касових видатків є забезпечення контролю за цільовим витрачанням бюджетних коштів відповідно до кошторисних асигнувань. Фактичні видатки — це дійсні, кінцеві видатки установи, оформлені відповідними документами, разом із видатками за неоплаченими рахунками кредиторів, за нарахованою, але не виплаченою заробітною платою і стипендіями. Ці видатки відображають фактичне виконання норм, затверджених кошторисом, вони є показником кінцевого виконання кошторису установи, тому в разі виконання планового обсягу робіт вони мають відповідати сумах асигнувань за кошторисом. [3]

Установи використовують рахунки класу 8 "Витрати" для обліку фактичних видатків. На рахунках 8 класу відображаються витрати, які реалізуються в бюджетних організаціях на конкретні, передбачені кошторисами, заходи, а також витрати, понесені за рахунок коштів, отриманих з інших бюджетів. Завдяки кодам економічної класифікації ведеться облік витрат для того, щоб контролювати виконання кошторису, тому що коли в кінці року, закриваються рахунки, суми касових і фактичних видатків повинні збігатися з сумами в кошторисі.

Клас 8 має 3 рахунки:

- 80 "Видатки загального фонду";
- 81 "Видатки спеціального фонду";
- 82 "Виробничі витрати".

У дебет цього рахунку протягом року списують суми фактичних видатків, а в кінці року їх переносять з кредиту рахунку 80 у дебет субрахунку 431.

На субрахунку 801 "Видатки з державного бюджету на утримання установи та інші заходи" за рахунок коштів державного бюджету реалізуються витрати на утримання учбових закладів.

Субрахунок 802 "Видатки з місцевого бюджету на утримання установи та інші заходи" відрізняється від 801 рахунку тим, що фінансуванням займається тільки місцевий бюджет.

Рахунок 803 "Видатки сільських, селищних і міських (міст районного підпорядкування) бюджетів» не використовується в учбових закладах. Відображаються касові видатки бухгалтерії сільських, селищних і міських (міст районного підпорядкування).

Основні вимоги до бухгалтерського обліку в Україні, в т. ч. і до обліку в бюджетних установах, встановлені Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Бухгалтерський облік ведеться на підприємствах безпосередньо з дня його реєстрації в органах державної влади до моменту ліквідації.

На субрахунку 811 "Видатки по коштах, отриманих як плата за послуги" обліковуються фактичні видатки спеціального фонду, проведені за рахунок надходжень, які отримані як плата за послуги, а також витрати для проведення господарської (та/чи) виробничої діяльності. При здійсненні видатків за коштами, отриманими як плата за послуги, дотримуються такого самого порядку, який встановлено щодо бюджетних коштів.

812 "Видатки по інших джерелах власних надходжень" — обліковуються фактичні видатки, понесені за рахунок інших джерел власних надходжень спеціального фонду, що відображаються по рахунку 712 як доходи.

813 "Видатки по інших надходженнях спеціального фонду" Обліковуються фактичні видатки, понесені установою за рахунок інших надходжень спеціального фонду. Так, навчальними закладами обліковуються видатки по підготовці виробничих кадрів для підприємств по договорах, здійснюваних на держзамовлення.

821 "Витрати виробничих (навчальних) майстерень" На даному субрахунку акумулюються витрати, понесені на виробництво готових виробів у навчальних майстернях, а також витрати на публікацію друкованої продукції і надання послуг. [5]

822 "Витрати підсобних (навчальних) сільських господарств" обліковуються витрати підсобних сільських і навчально-дослідних господарств. Облік витрат ведеться окремо за галузями господарства (тваринництвом, рослинництвом), за їх видами.

Первинними документами видатків виступає:

- накладні щодо надходження необоротних активів;
- видаткові документи щодо запасів (видаткові накладні),
- первинна документація з нарахування заробітної плати (розрахунково-платіжні відомості);
- звіти про використання коштів,
- акти прийняття виконаних робіт тощо.

Контроль за формуванням видатків бюджетних установ здійснюють, економісти та бухгалтери, контрольно-ревізійна служба. Також вони слідкують за цільовим використанням коштів загального і спеціального фондів. Разом і складанням кошторису одночасно починається контроль за видатками й закінчується аналізом його виконання.

Література

1. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» затвер. Міністерством Фінансів України №318 від 31.12.99.
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3322-12>
3. Джоги Р. Т., Підручник / За заг. ред. проф Шубіна С.В., — К.: КНЕУ, 2003. — 483 сз. 4.
4. Бюджетний Кодекс України, закон України «Про Державний бюджет України» на 2013рік. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Журнал «Школа бухгалтера» № 10 (7.7.2003)
6. Карп’як Я. С. С.Організація обліку: навч. посіб, Національний ун-т «Львівська політехніка».
7. Бібліотека економіста [Електронний ресурс] –Режим доступу: <http://ibrary.if.ua>.
8. Формування механізму організації обліку результатів екологічної діяльності вугледобувних підприємств [Електронний ресурс] / В.А. Гавриленко, О.В. Бичкова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 87-93. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n3.html>.
9. Класифікація інструментів (методів) контролінгу витрат [Електронний ресурс] / Т.М. Остапенко // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2013. – № 5 (10). – С. 125-130. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/files/archive/2013/n5.html>.